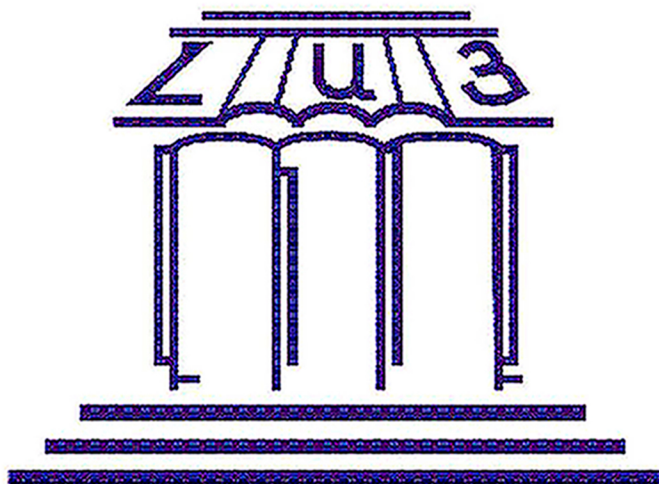

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

118
ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ
ԲԻԲԼԻՈԹԵԿԱ
Академии Наук
СССР

ՀԱԽՀ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ
ԽՈՐՀՐԴԻ
1932 Թ. ՀՈՒԼԻՍԻ 2-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

368-5
2-11

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԿՐԹԱԳՐԱԴԱՐԱՆ
1933

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԿՐԹԱԳՐԱԴԱՐԱՆ
1933

ՀԱՄԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ 1932 Թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 2-Ի ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

ԽՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ 1932 թ. հունիսի 10-ի՝ (Իզմուսյա 1932 թ. հունիսի 14-ի № 163) և ԱՍՖՆՀ Ժող-կոմիտեի նույն թվի հունիսի 28-ի Քյուլդան վայրերում և բաղաձայնում 1933 թ. պարտադիր կոպրային ապահովագրու-թյուն անցկացնելու մասին», վորոշումների հիման վրա ժողովրդական կոմիտեների կողմ հարգել վորոշում ե՝

ՀԱՏՎԱԾ 1-ԻՆ ԻՆՉ ԳՈՒՅՔ ՅԵՎ ԻՆՉ ԱՂԵՏ ՆԵՐԻՑ Ե ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎՈՒՄ

1. ՊԱՐՏԱԳԻՐ ԿՈՊԱՐԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱ-ԳՐՈՒԹՅԱՆ ԳԾՈՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎՈՒՄ ԵՆ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԳՈՒՅՔԸ

Ա. Կոպրային արտադրությունում՝ (գյուղատն-տեսական կոմիտեներում, արտելներում և միատեղ հող մշակող ընկերություններում), ա) Շենքերը, գյուղատնտեսական և արդյու-նարական ձեռնարկություններն (իրենց սարքավորումով), գյուղատնտեսական բարդ ինվենտարը, մեքենայացված արանսպարտը և զաշտային ու խոտհարքային ամբողջ արտա-դրանքը (պարենային, ձերմի և ապրանքային) — կրակից և հեղեղով տարերային աղետնե-րից — հեղեղումից, յերկրաշարժից, փրկում-ներից, սողումներից, մրրիկից և տարափից:

Երանություն 1. Բարդ ինվենտարի և մեքենայացված արանսպարտի միջոց-ներն են՝ 1) բոլոր սիսակմի արակ-տարները, 2) բոլոր տեսակի արակ-տարային և ձիու դուրանները, 3) բոլոր սիսակմի շարքայան մեքենանե-րը, 4) ձիու փոցիները, 5) բամբար-ները, ձերմաղտիչները, գուլուլաղը-տիչները, արիկները (զախիները և հաղահատիկի այլ զտիչ մեքենաները)

6) կոմբայները, 7) հասարակ և բարդ կարողները, 8) հեծողներն ու լարերիկները, 9) բամբար մեքե-նաները, 10) խոտի մամլիչները, 11) մեքենայացված արանսպարտը, 12) լուխմորիչներն և այլ մեքենայացված շարժիչները, 13) խոտհեծող մեքենա-ները, 14) խոտաղող մեքենաները:

Կոպրային արտադրության իրավունք և վերա-դասվում պարտադիր կոպրային կարգով ա-պահովագրել և այլ գյուղատնտեսական ին-վենտար ըստ կոպրային արտադրության գույքացույցա-կի:

բ) Գյուղատնտեսական բուսական մշակույթի ներքև — կարկտահարությունից, նմանապես տա-րափից և փոթորիկից, վարունք ստաճայել են կարկտահարության հետևանքով:

գ) Առանձին տեսակի հատուկ և տեխնիկա-կան բուսական մշակույթները — այն է՝ բամ-բակի, ծխախոտի, սոյայի, կենսափի, զենա-դերձակի, քունջութի և արախիսի ցանքերը — անբերրությունից:

դ) Կանեփի և կտավհատի ցանքերը — յերու-տից:

յե) Խոշոր յեղջուրավոր անասունները — անկումից — մեկ տարեկան հասակից:

զ) Չիկերը, ջարիները, ուղտերը և ափանկե-ները — անկումից՝ յերկու տարեկան հասակից:

ե) վոջիաները, ալմերը և խոզերը — ան-կումից՝ 6 ամսական հասակից:

թ) Ցեղական անասունները — անկումից՝ վեց ամսական հասակից:

Բ. ՄԵՆԱՏՆՏԵՍՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿՈՒՏՆՏԵ-ՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

(ըստ վոջ համալսարանում գույլի)

Ցերեանում, Լենինականում, վաղաբաշտա-տում, Ղարաբաղի մասում, Դիլիջանում, Եր-Բաղյանում և Գորիսում շենքերը և արդյու-

նաբերական ձեռնարկություններն իրենց սարքավորումով կրակից, իսկ կոլտնտեսականներն ընդհանուր առմամբ կրակից, նաև հեղեղումից, յերկրաշարժից, փրկումներից և սողումներից:

Հայաստանի բոլոր վայրերում:

ա) Գյուղատնտեսական բուսական մշակույթները՝ կարկանդակային, նմանապես տարածված և փոթորիկից, վարսեղ անոթային և կարկանդակային հետևանքով:

բ) Բամբակի, դեղին ծխախոտի, սոյայի, կենսափի, դեղադեղձի, ջուլջուլի և արախիսի ցանքերը՝ անբերրիությունից:

գ) Կտավատի և կանեփի ցանքերը՝ յերաշտից:

դ) Խոշոր յերջուրավոր անտառները մեկ տարեկան հասակից՝ անկումից:

յն) Զինքը, ջորենները, ուղտերը և ավանակները յերկու տարեկան հասակից՝ անկումից:

ՀԱՏՎԱԾ 2-ԲԴ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓԸ

Ա. Շենքերի, գյուղատնտեսական և արդյունաբերական ձեռնարկությունների
ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

2. Շենքերի, գյուղատնտեսական ու արդյունաբերական ձեռնարկություններ (սարքավորման հետ), բարձր գյուղատնտեսական ինվենտարի, մեքենայային տրանսպորտի, դաշտային ու խոտհարքային մարդագործություն տարածքային (պարենային սերմի և աղ-

բանքային) վնասները վճարել նրանց լրիվ առժեքով՝ ըստ գույքացուցակի:

Կոլտնտեսություններն իրենց պատկանող ընթերց, արտադրական ձեռնարկությունները, սարքավորումը և ինվենտարը կարող են ապահովագրվել նաև չուրացուցակի զննելից առժեքի բարձր, ֆինանսական մարմինների գնահատությամբ:

ՄԵՆԱՏԵՏԵՍՆԵՐԻ ՅԵՎ ԿՈՒՆՏԵՆՏՈՒՄ ՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

3. Յերեանում, Լենինականում, Վաղարշապատում, Ղարաբաղում, Դիլիջանում, Նոր-Բայազետում և Դորիսում ընթերցի, գյուղատնտեսական և արդյունաբերական ձեռնարկությունների (սարքավորման հետ) վնասները վճարել հետևյալ չափով՝

ա) մենատնտես աշխատավորական անտեսություններին վնասի լրիվ չափով՝ ըստ գնահատության:

բ) Գյուղահարկի անհատական կարգով կամ յեկամտահարկի № 3 դուրյառատառով հարկադրվող անտեսություններին՝ վնասի 50 տոկոսի չափով՝ ըստ գնահատության:

բ. Բուսական մշակույթների ապահովագրական վարձատրության չափը կարկանդակային:

4. Գյուղատնտեսական բոլոր տեսակի բուսական մշակույթների (բայց բամբակից, ծխախոտից, սոյայից, կենսափից, դեղադեղձից, ջուլջուլից և արախիսից) վնասները վճարել հետևյալ կապում նորմաներով:

Բուսական մշակույթների տնտեսները	Նորմաները ուղղված յուրաքանչյուր մեկ հեկտարից	
	Կապիկով տնտեսությունների համար	Մենատնտեսների և կոլտնտեսակ համար

1-ին խմբին պատկանող մշակույթներ

1. Հացահատիկային (ցորեն, դաշի, համար յեղիպապոբեն, կորեկ	75	60
2. Բակլային (լոբի, սիսեռ, սորգո, վոսպ և այլն	120	100
3. Արեւածաղիկ	175	125
4. Ցանովի խոտաբույսեր	175	125
5. Սիսեռի մշակույթներ	75	60

2-րդ խմբին պատկանող մշակույթներ

6. Բոստան	500	400
7. Բանջարանոց	500	400
8. Պողատու ալգիներ	600	500
9. Թթնու ծառեր	250	200
10. Խաղողի ալգիներ	600	500

3-րդ խմբին պատկանող մշակույթներ

11. Կարտֆիլ	175	125
12. Կերի արժատապուղներ (հակնդեղ են)	175	125
13. Չալիկ	200	150
14. Այլ բուսական մշակույթներ	175	125
15. Կավահատ և կանեփ (կարկանդակային)	175	125

Նախարարություն. — Աշտարակի, Վաղարշապատի, Ղարաբաղի, Դուրդուղու, Մեղրու, չրջանների և Յերեան քաղաքի յաղողի ալգինների նկատմամբ սահմանվում են հատուկ նորմաներ, այն և՛ կոլեկտիվ տնտեսությունների համար 800 ուղղի մեկ հեկտարից, իսկ կոլտնտեսականների և մենատնտես տնտեսություններին՝ 600 ուղղի:

Գ. Գյուղատնտեսական բուսական մշակույթների ապահովագրական վարձատրության չափը անբերրիությունից

5. Բամբակի, ծխախոտի, կենսափի, դեղադեղձի, ջուլջուլի և արախիսի ցանքերը ապահովագրվել անբերրիությունից հետևյալ կապում նորմաներով և չուրացուցակով, անկախ նրանից, թե վոր չրջանում են գտնվում:

Բուսական մշակույթների տնտեսները	Կոլտնտեսություններում					Մենատնտես և կոլտնտեսություններում				
	Նորմաները —					Նորմաները				
	Ցանքներ հեկտարից	Թուփի մեկ հեկտարի	Համար	Համար	Համար	Ցանքներ հեկտարից	Թուփի մեկ հեկտարի	Համար	Համար	Համար
1. Բամբակ	5,0	150	4,0	120						
2. Ծխախոտ	6,0	780	5,0	650						
3. Սոյա	6,5	100	4,5	70						
4. Կենսափ	16,0	60	12,0	50						
5. Գենադեղձ	4,0	70	3,2	60						
6. Գենադեղձ	3,0	90	2,5	80						
7. Արախիս	6,0	650	4,5	480						

Անբերրիությունից ապահովագրված բամբակի, ծխախոտի, սոյայի, կենսափի, դեղադեղձի, ջուլջուլի և արախիսի ապահովագրական վարձատրություն վերցվում և ալը բուսական մշակույթների բերքի թերահատված արժեքի դուրսում, հաշված մթերման կապում գնելով: Թերահատված համարվում և հաշվառվող տնտեսությունում ապահովագրված բուսական մշակույթի ամբողջ տարածու-

թյունից ստացված իրական բերքի և այս հոդվածում նշված նորմաների տարբերություն:

Դ. Կտավատի և կանեփի ապահովագրական վարձատրության չափը յերաշտից

6. Կտավատի և կանեփի ցանքերը ապահովագրվել յերաշտից հետևյալ կապում նորմաներով և չուրացուցակով, անկախ նրանից, թե վոր չրջանում են գտնվում:

56704-66

Քուտական մշակույթներ	Կոլտնտեսություններում		Մենատնտեսներ և կոլտնտեսականների տնտեսություններում	
	Ցենտներ	հեկտարին	Ցենտներ	հեկտարին
1. Կտավհատ յերկարացողուն				
ա) ծղնոտ	15,0	45	12,0	36
բ) սերմ	2,5	40	2,0	30
2. Կտավհատ բազմացող, սերմ	3,0	45	2,5	37
3. Կանեփ				
ա) ծղնոտ	25,0	75	20,0	60
բ) սերմ	4,2	100	3,4	80

Կտավհատի և կանեփի ապահովագրական վարձատրությունը յերաշխյա վարձվում է նրանց թերահավաքի արժեքի դումարով, հաշված միջերման կաշուն գներով: Թերահավաք համարվում է տվյալ տնտեսությունում ապահովագրված կտավհատի և կանեփի ամբողջ տարածությունից ստացված իրական բերքի և այս հոդվածում նշված նորմաների տարբերությունը:

Այն դեպքերում, յերբ կտավհատի և կանեփի բերքի թերահավաքն առաջացել է այդ տարերային աղետներից, բացի յերաշխյա, վնասն այդ տարերային աղետներից չի հատուցվում:

36. Անասունների ապահովագրական վարձատրությանը համար

7. Կոլեկտիվ, կոլտնտեսական և մենատնտեսական

Անասունների տեսակները	Անասունների ապահով- ագրական հասակը	Նորմաները սուբյեկտներով			
		Կոլեկտիվ տնտեսություններում	Մենատնտեսական կոլտնտեսություններում	Կոլտնտեսականներում	Մենատնտեսականներում
1. Մատուց խոշոր յեղջ. անասուններ	1 տ. մինչև 2 տ.	50	45	60	55
2. Կովեր և ցուլեր	2 տ. և բարձր	90	80	100	90
3. Յեղջեր	2 տ. և բարձր	90	80	100	90
4. Գոմեղջեր և մատակներ	2 տ. և բարձր	120	110	120	110
5. Ձիեր և ջորիներ	2 տ. և բարձր	100	90	100	90
6. Ուղտեր	2 տ. և բարձր	100	90	100	90
7. Ավանակներ	2 տ. և բարձր	30	25	30	25
8. Վոլխարներ և այծեր	6 տ. և բարձր	20	—	20	—
9. Պաղար	6 տ. և բարձր	50	—	50	—

տես տնտեսություններին պետականող դյուղատնտեսական անասուններն ապահովագրելու անկումից պարտադիր կարգով հետևյալ կայուն նորմաներով:

8. Կոլեկտիվ տնտեսություններին յերենց պատկանող անասունները կարող են ապահովագրել պարտադիր կոպարային կարգով ներանց լրիվ արժեքով՝ ըստ դուրբացուցակի, նույնպես և դուրբացուցակում նշված գներից բարձր, ֆինրատինների դնահատությամբ:

Կոլեկտիվ տնտեսություններում ցեղական և աղնվացրած անասուններն ապահովագրվում են անպայման նրանց լրիվ արժեքով:

9. Ապահովագրական այն վնասները, վորոնք տեղի կունենան 1933 թ. հունվարի մեկից հետո, վճարվում են այս վորոշման 2, 3 և 7 հոդվածներում նշված նորմաներով: Իսկ այն վնասները, վորոնք տեղի կունենան մինչև 1933 թ. հունվարի մեկը հատկացվում են ՀՍՖՀ Ժողկոմխոշրհի 1931 թ. հունիսի 30-ի վորոշման 3—9 հոդվածներում նախատեսված չափերով:

Անբերելությունից ապահովագրված բուսական մշակույթները, նաև յերաշխյա ապահովագրված կանեփի և կտավհատի մշակույթները, վորոնց վնասը տեղի կունենա նույնպես 1932 տարվա ընթացքում, վճարվում են սույն վորոշման 5 և 6-րդ հոդվածներում նշված չափերով:

10. Ապահովագրական վնասները հաշվվում և վճարվում են սահմանված նորմաների լրիվ դումարի չափով, յերբ դուրբ վորնչացել և ամբողջովին, իսկ յեթև դուրբ վնասվել և մասնակի, վճարվում է միայն ապահովագրական նորմայի համապատասխան մասը:

11. Կոլեկտիվ, կոլտնտեսական և մենատնտեսական աշխատավորական տնտեսություններին հասանելից պարտադիր կոպարային ապահովագրության ապահովագրական վարձատրությունից չի կարելի դանձել վորեն դումար պես մարմինների, կոպերատիվների և մասնավոր անձանց ապահովագրողի ունեցած պարտքերի դեմաց, բացառությամբ կոպարային ապահովագրության վճարումների և հետևյալի:

Ապահովագրական վարձատրությունը վորում է մեկ ամսից վոր ուշ, հաշված տարերային աղետի մասին արձանագրության կազմելու րթից:

ՀԱՏՎԱԾ 3-ԲԴ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎՋԱՐՈՒՄՆԵՐ

Կոլտնտեսություններում

12. Կոլտնտեսություններում չենքերը, արդյունաբերական ձենարկությունները (սարքավորման հետ), բարդ դյուղատնտեսական ինվենտարը, մեքենայացված տրանսպորտը կրակից, յերկրաշարժից, վորնչումներից և սողումներից, մերկից, տարափից ապահովագրելու համար սահմանել հետևյալ դրույթը՝

Վ Ա Յ Բ Ե Ր % ապահովագրման

ա) Յերեանում, Լենինականում, Նուր-Ֆադեյետում, Վաղարշապատում, Դիլիջանում, Գորիսում և Ղարաբաղի մարզում 0,23

բ) Մնացած վայրերում 0,45

Ծանոթություն.— Կոլտնտեսություններին պատկանող դաշտային և խոտհարքային արտադրանքը (պարենային, սերմի և ապրանքային) սույն վորոշման առաջին հոդվածում նշված տարերային աղետներից ՀՍՖՀ սահմաններում ապահովագրվում են առանց ապահովագրման դանձելու:

ՄԵՆԱՏՆԵՍԱՆ 364 ԿՈՒՏՆԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

13. Յերեանում, Լենինականում, Վաղարշապատում, Ղարաբաղի մարզում, Դիլիջանում, Նուր-Ֆադեյետում և Գորիսում մենատնտեսներին և կոլտնտեսականներին պատկանող չենքերի, դյուղատնտեսական և արդյունաբերական ձենարկությունների (սարքավորման հետ) ապահովագրական դրույթը սահմանել ապահովագրման 0,50 տոկոս, կամ ապահովագրման յուրաքանչյուր 100 ա. 50 կոպեկ, իսկ դյուղհարկի անհատական կարգով կամ յեկամատարի № 3 քրոյապատկանով հարկից տնտեսությունների նկատմամբ ապահովագրման 1,50 տոկոս կամ ապահովագրման յուրաքանչյուր 100 կոպեկի դրույթը 50 կոպեկ:

ԲՈՒՅԱՆԱՆ ԿՈՒՏՆԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳՐԱՌՅԵՐԵՔ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՈՒՏՆԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻ ԳՐԱՌՅԵՐԵՔ

34. Կոլտնտեսական մշակույթների ապահովագրման դրույթները, կոլտնտեսական և մենատնտեսական տնտեսություններին հասանելից պարտադիր կոպարային ապահովագրության վճարումների և հետևյալի:

Բուսական մշակութիւններ անասններ	Յերկան, Կոտայք, Աշտարակ, Ղաթարլու, Ղարաբաղ, Ղարաբաղի, Քելիշքեր, Վերին, Մեղրի, Վարդգես				Սիւսի, Քաղի, Ապարան, Արթիկ, Լենինական, Աղբաբ, Ղարաբաղ, Ստեփանավան, Այսկերի, Իջևան, Գիւլիստան, Շամշադին, Նոր-Բաղաբ, Մարտունի, Բաղաբ, Գորիս, Ղաթան, Փաշալու, Սիսու			
	Կոլտնտ.	Համար	Կոլտնտ. և անասն.	Համար	Կոլտնտ. և անասն.	Համար	Կոլտնտ. և անասն.	Համար

1. Յորին, գարի, յիւղիւղապարհ, համար, կարմիր, զետեմանաւ հանգիստ, սիւսի, լիւս, վոսպ, սորգո, ցանովի խոտ, սիւսի մշակութիւններ:	1,5	2,8	8,4	1,9	3,6	10,8
2. Բոստան և բանջարանոց (ձմերուկ, սեխ, վարունգ, բաղրիշան, պատիկ, ծիծուկ, կապույտ, և այլն) չալիուկ, արևածաղիկ, լոռախաչ, կանաչ, կտավհատ	2,9	5,4	16,2	3,4	6,5	19,5
3. Պտղատու այգիներ, խաղողի այգիներ, թխե-նու տնկարաններ:	3,4	6,5	19,5	3,8	7,5	22,5

15. Տեխնիկական բուսական մշակութիւններն ապահովագրել անբերելութունից հետեյալ զրույթներով

Բուսական մշակութիւններ անասններ	Կոլտնտեսութունների համար.		Մենաստնտես տնտեսութւնների համար	
	Տոկոսներ ապահովա- դումարից	Անշտատվոր և կոլ- տնտեսական	Կուլակային	Տոկոս ապահովա- դումարից
1. Բամբակ	2,2 տոկոս	3,6 տոկոս	10,8 տոկոս	
2. Սոյա, գնաղեղնակ կենափ	4,4 «	7,6 «	22,68 «	
3. Բունջում, արախիս	5,5 «	8,4 «	25,2 «	
4. Ծխախոտ	3,3 «	4,8 «	14,4 «	

16. Կուլակային և մենաստնտես աշխատավորա-կան տնտեսութւններին պատկանող կտավա-հատի և կանեփի ցանքերն ապահովագրել յերաշխից տուանց ապահովմանը դանձելու, իսկ կուլակային տնտեսութւնների կտավա-հատի և կանեփի ցանքերն ապահովագրու-թյան համար զրույթի չափը սահմանել 9 տո-կոս ապահովագումարից:

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԻ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐԸ

17. Գյուղատնտեսական անասունների ապա-հովագրական զրույթները սահմանել հետեյալ կերպ.

Անասունների տեսակները	Կուլակային տնտե- սութւնների հա- մար		Մենաստնտես աշխա- տավորական և կոլ- տնտեսակ. համար		Կուլակային և Մ 3 ցուցակով հարկվող տնտեսութւննե- րի համար	
	Յերկան, Լենին- ական, Վարդգես, Իջևան, Գորիս, Ն. Բաղաբ	Մարտունի, Վարդգես, Գորիս, Ն. Բաղաբ	Յերկան, Լենին- ական, Վարդգես, Գորիս, Ն. Բաղաբ	Մարտունի, Վարդգես, Գորիս, Ն. Բաղաբ	Յերկան, Լենին- ական, Վարդգես, Գորիս, Ն. Բաղաբ	Մարտունի, Վարդգես, Գորիս, Ն. Բաղաբ
1. Սուսը յիւղ. անաս.	2,6	2,6	4,7	4,7	14,1	14,1
2. Զիւր, ուղտեր, ափա- նակներ, չորիւններ	4,2	4,2	9,0	8,2	27,0	24,6
3. Վոշիւրներ, այծեր, խոզեր	6,0	6,0	—	—	—	—

Ծանոթութիւն. — Կոլտնտեսութւնների
ապահովագրելի ֆերմաներում դանձող խոզը
յիւղլուրավոր անասունների, խոզերի, վոշ-
իւրների ու այծերի ապահովագրական զը-
րույթներից զեղչուած և 30 տոկոս:
Սույն վորոշման 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 7-ր.
8-րդ և 9-րդ հատվածները հաջորդ համարում:

ՀԱՏՎ ԱՆՈՒ 4-ՐԴ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄ- ՆԵՐԻ ՄՈՒԾՄԱՆ ԺԱՄԱԿՆԵՐԸ

Ա. Կոլտնտեսութւններ

18. Կոլտնտեսութւնները ապահովագրա-
կան վճարումները մուծում են հետեյալ ժամ-
կաններին՝
ա) մինչև 1932 թ. նոյեմբերի մեկը ապահո-
վման հիմուն տոկոսը:
բ) մինչև 1932 թ. դեկտեմբերի 15-ը ապա-
հովման հիմուն տոկոսը:
Բ. ԱՆՈՒՄԱՐԱԿԱՆ ՄԵՆԱՏՆԵՍՆԵՐԸ ՅԵՎ
ԿՈՒՏՆԵՍԱԿԱՆՆԵՐԸ

19. Աշխատավորական մենաստնտեսների և
կոլտնտեսականների ապահովագրական վճա-
րումները մուծման ժամկաններն ըստ առան-
ձին շրջանների սահմանվում են՝
ա) Յերկանի, Կոտայքի, Աշտարակի, Վա-
ղարշապատի և Վերին շրջանների լեռնային
մասի, Լենինականի, Արթիկի, Քաղի, Գի-
լիստանի, Իջևանի, Սիւսի, Գորիսի, Ղաթանի,
Քարաբաղի, Բաղաբի, Քելիշքերի, Վարդա-
պատի, Ստեփանավանի, Ղարաբաղի, Մար-
տունի, Նոր Բաղաբի, Ալատայի, Ալ-

լատիկայի, Աղբաբի, Ապարանի, Մեղրու
շրջանների համար՝
Առաջին ժամկետ—մինչև 1932 թ. սեպտեմ-
բերի 20-ը պետք է դանձվի ապահովման
50 տոկոսը:
Յերկանի ժամկետ—մինչև 1932 թ. նոյեմ-
բերի մեկը պետք է դանձվի ապահովման
30 տոկոսը:
Յերկանի ժամկետ—մինչև 1932 թ. դեկտեմ-
բերի մեկը պետք է դանձվի ապահովման
20 տոկոսը:
բ) Ղաթարլուի, Ղարաբաղի, Ղարաբաղի և
Վերին շրջանի մասերի համար՝
Առաջին ժամկետ—մինչև 1932 թ. նոյեմբե-
րի մեկը պետք է դանձվի ապահովման 50
տոկոսը:
Յերկանի ժամկետ—մինչև 1932 թ. դեկ-
տեմբերի մեկը պետք է դանձվի ապահովա-
ման 50 տոկոսը:
20. Գյուղատնտեսական կարգով և յի-
կամասարակի № 3 զրույթադրույթով սուր-
բաղրով անտեսութւններն ապահովագրա-
կան վճարումները մուծում են լրիվ չափով
մեկ ժամկետում, այն և՛ 1932 թ. սեպտեմբե-
րի մեկը և՛ վոշ ուշ:

ՀԱՏՎ ԱՆՈՒ 5-ՐԴ ՏՈՒՅԺԻ ԳԱՆՁՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

21. Ապահովմանը, վարձը չեն մուծ-
վում սույն վորոշման 18, 19 և 20 հատվածնե-
րում սահմանված ժամկաններին՝ դանձում են
հետեյալ և՛ դանձվում են հարկեր դանձելու
համար սահմանված կարգով:

Հետևություններ վրա բարդվում են տույժ յուրա-
բանչուր ուշացած որվա համար հետևյալ չա-
փերով՝

- ա) կուլանտություններից՝ 0,1 տոկոս.
- բ) աշխատավորական մեխանականներից և
կուլանտականներից՝ 0,2 տոկոս.
- գ) կուլակային և յեկամատահարկի № 3 դը-
րույթատարտակով սուրբադրվող անտեսու-
թյուններից մեկ տոկոս:

ՀԱՏՎԱԾ 6-ՐԴ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄ- ՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՐԳԸ

Կուլակային տնտեսություններին տրվող
արտոնությունները.

22. Կուլակային տնտեսությունները լրիվ ա-
զատվում են ապահովագրական վճարումնե-
րից՝

ա) յեթե նրանք 1932 թ. լրիվ ազատվում են
գյուղատնտեսականներից.

բ) յեթե նրանք տեղափոխվել են սլանային
կարգով նոր վայրեր:

23. Մասնակի չափով ազատվում են ապա-
հովագրական վճարումներից այն կուլակային
տնտեսությունները, վորոնց կազմի մեջ կան՝

ա) ԽՍՀՄ կամ դաշնակից հանրապետու-
թյունների մեկ, կամ մի քանի շրջաններով,
կամ պատվարի հեղափոխական գեներով պար-
զեցվածներ և աշխատանքի հերոսներ.

բ) նախկին կարմիր զվարդկաններ և կար-
միր պարտիզաններ.

գ) կադրային, շարքային և կրտսեր հրամ-
կազմի զինվորականներ, վորոնք զոհվում են
ժամկետավոր (անընդհատ) կամ գերազանցիկ
ծառայության մեջ, հաշվելով նաև 1932 թ.
աշնանը գորակազմներին.

դ) կադրային և պահեստի հրամկազմի մի-
ջին, ափսոս և բարձր զինվորականներ.

յե) հրամանատարական միջին, ափսոս և
բարձրագույն կազմին պատկանող անձինք,
վոր յերկարատև արձակուրդում, յերկարային
մասերի փոխարինական կազմում և պահեստում
են գտնվում ու կազմում են նրանց համար սահ-
մանված հաշվարկի մասնակցելու կամ վերադա-
հրանդիներ մինչև զինակոչային կամ ար-
տագորային նախապատրաստում անցկացնելու
համար:

զ) կրտսեր հրամկազմի զինվորականներ, վա-
րոնք յերկարատև արձակուրդից փոխարինված
են յերկարային մասերի փոխարինական կազմը.

ը) միլիցիայի վարչատնտեսական և ոսկերա-
տիվ շարքային կազմի մեջ ծառայող անձինք.

թ) ռազմականացված պահակության և ռազ-
մականացված հրեջ խմբերում ծառայող ան-
ձինք.

ժ) կուլակները դեմ յեղույթներ ունենալու
համար պայմանված անձանց, այլև յերեց պար-
տականությունների կատարման ժամանակ կամ
այդ կապակցությամբ պայմանված անտուային
աշխատողների այլերները և անչափահաս յերե-
խաները.

ի) հաժամագրության անաջին, յերկրորդ
և յերրորդ խմբերին պատկանող պատերազմի
և աշխատանքի հաժամագրաներ.

լ) կուլանտությունների մեջ ընդունված ման-
կանների աններ և բացարձակ վորեր:

Հիշյալ կուլակներին դիմում են ապահովա-
վճարի այն մասը, վորն ընկնում են նշված զա-
ղաբայինների վրա:

Բացի այդ մասնակի ազատվում են ապահո-
վագրական վճարումներից այն կուլանտեսու-
թյունները, վորոնք մնալիք են ափսոս վայ-
րերում պարտադիր կուլարային ապահովա-
դրության դեմ չնախատեսված տարերային
աղետներից:

Շրջանային հարկային հանձնաժողովները և
քաղաքային ֆինանսական մարմինները ՀՍՀ
Ֆինանսական կազմից հրատարակված հրա-
հանգի համաձայն, վորոնքում են թե ապահո-
վագրական վճարումները վոր չափով պետք է
զեղչել կուլանտություններին:

Աշխատավորական մեխանիկա և կուլանտ-
ականների տնտեսություններին տրվող
արտոնությունները

24. Լրիվ չափով ազատվում են ապահովա-
գրական վճարումների մուծումից սակավա-
զոր կուլանտականները և մեխանիկա արն-
տեսությունները:

ա) յեթե տնտեսության ապահովվածքի
ընդհանուր զուգարը չի գերազանցում մեկ
տուրլուց:

բ) յեթե տնտեսությունը 1932 թ. լրիվ ա-
զատվում է գյուղատնտեսականներից:

25. Ապահովագրական վճարումների վոչ
պակաս քան մեկ յերրորդ մասից, ազատվում
են այն կուլանտները և մեխանիկա տնտե-
սությունները, յեթե տնտեսության կազմի
մեջ մտնում են՝

ա) այն անձինք, վորոնք թված են այս վո-
րում 23-րդ հոդվածի ա, բ, գ, դ, ե, զ,
ը, թ, ժ, ի, լ կետերում.

բ) այն տնտեսությունները, վորոնք մնա-
վել են ափսոս վայրերում կուլարային ապա-
հովագրության դեմ չնախատեսված տարե-
րային ափսոսներից, յեթե նրանք լրիվ կամ
մասնակի ազատվում են գյուղատնտեսականներից.

զ) այն վերաբնակիչներ տնտեսություններ-
ը, վորոնք տեղափոխվել են ուրիշ վայրեր
համաձայն սահմանված կանոնների, նրանց
տեղափոխման առաջին տարում և այն սակա-
վազոր քոչվոր տնտեսությունները, վորոնք
անցնում են նախկին կազմի:

Շրջանային հարկային հանձնաժողովները և
քաղաքային ֆինանսական ուղանկերը, ԽՍՀ
Ֆինանսական կազմից հաստատված հրա-
հանգի համաձայն, վորոնքում են թե ապահո-
վագրական վճարումները վոր չափով պետք է
զեղչել այս հոդվածում հիշված տնտեսու-
թյուններին:

26. Այն կուլակային, կուլանտական և մե-
խանիկա տնտեսություններին տրվող արտո-
նությունները, վորոնց կազմի մեջ մտնում են այս
վորում 23 հոդվածի «գ» կետում նշված
զինվորականները, պահպանվում են մինչև մեկ
տարի ժամանակով, այդ զինվորականների
յերկարատև արձակուրդ պահեստի անցնելու
(զապաս) կամ բոլորովին աղատվելու որվա-
նից հաշված:

27. Կուլակային տնտեսությունները և այն
անձինք, վորոնք հարկվում են յեկամատահարկի
№ 3 դրույթատարտակով, պարտադիր կուլա-
րային ապահովագրության դեմ վոչ մի ար-
տոնություն չեն ողջովում:

ՀԱՏՎԱԾ 7-ՐԴ ՄԱՍՀԱՆՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ԲՅՈՒ- ՋԵՅԻ ՈԳՏԻՆ

28. Քաղաքներ և շրջաններ կազմից դանձ-
ված կուլարային ապահովագրության վճա-
րումների ընդհանուր զուգարի 10 տոկոսը
հատկացվում է տեղական բյուջեի ոգտին և
ժախտվում հրեջի, հեղեղումների և անա-
սունքների անխման դեմ պայքարելու ու նա-
խազգուշական միջոցներ ձեռք առնելու հա-
մար:

Վերահիշյալ տասը տոկոսային մասհաման
և ժախտման կարգը սահմանում է ֆինանսա-
կան ժողովրդական կոմիտեի մարմը:

ՀԱՏՎԱԾ 8-ՐԴ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄ- ՆԵՐԻ ԳՆԱՋՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

29. Գյուղական վայրերում ապահովագրու-

թյան կերպումն պարտականությունները տե-
վում են դրույթական խորհուրդների և շրջա-
նային Գործադիր կոմիտեների վրա, յեկ զա-
ղաքներում քաղաքահայրների վրա:

Գյուղական խորհուրդների վրա դրվում է՝

ա) պարտադիր կուլարային ապահովագրու-
թյան յեթակա ուղեկանների հաշվառումը.

բ) ապահովագրական վճարումներից լրիվ
կամ մասնակի ազատվող տնտեսությունների
ցուցակների կազմելը.

գ) ապահովագրական ծանուցադրերի հանձ-
նումը ապահովագրություններին.

դ) ապահովագրական վճարումների դանձու-
մը և նրանց մուծումը սահմանված կարգով
ապահովվածքումներ ընդունող հիմնաբեու-
թյուններին:

Շրջանային Գործադիր կոմիտեների և քաղ-
խորհուրդների վրա դրվում են հետևյալ պար-
տականությունները՝

ա) ապահովագրական ուղեկանների հաշվառ-
ման ղեկավարությունը.

բ) ապահովագրական վճարումներից ազատ-
վող տնտեսությունների ցուցակների հաստա-
տումը.

գ) ապահովագրական վճարումների դանձու-
ման աշխատանքների ղեկավարություն ու
հսկողությունը.

դ) ապահովագրական վճարումների հաշ-
վարկման ղեկավարություն ու հսկողություն-
ներ.

յե) ստանձին ապահովագրությունների անձնա-
կան հաշիվների վարելու, ապահովագրական
հաշիվառման և հաշվապահության աշխա-
տանքների ղեկավարություն ու հսկողու-
թյուններ:

ՀԱՏՎԱԾ 9-ՐԴ

30. Հանձնարարել ֆինանսական հրա-
տարակը հրահանգ և կանոններ այս վոր-
ումը կիրառելու կարգի մասին:

Ժողովրդական կոմիտեների խորհուրդ

Նախագահի տեղակալ՝ Ա. ՅԵՐԶԵՅԱՆ

Ժողովրդական կոմիտեների խորհուրդ

Գործերի կատարելը՝ Ի. ԿԱՐԱՅԵՅԱՆ

ՅԵՐԵՅԱՆ

44. 231

118

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ИСТОРИЧЕСКОЕ
Академия Наук
СССР

543

1
2

604

ИЗДАТЕЛЬСТВО
ИСТОРИЧЕСКОЕ
Академия Наук
СССР